

อาเซียน จุดบรรจบวัฒนธรรมโลก

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีวัฒนธรรมเก่าแก่ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมดั้งเดิมบันไดวัฒนบพ่านการติดต่อค้าขายและสานสัมพันธ์ระหว่างรัฐ กระทั่งปัจจุบัน เป็น “วัฒนธรรมอาเซียน” ที่มีความแตกต่างหลากหลายจากการปรับวัฒนธรรมดั้งเดิม และรับวัฒนธรรมต่างถิ่นเข้าไว้ด้วยกัน วนประกอบไปด้วยวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมของชนเพื่อต่าง ๆ วัฒนธรรมอันเดียวกัน วัฒนธรรมจีน วัฒนธรรมตะวันตก และวัฒนธรรมจากกระบวนการโลกกว้างนี้ ดังนั้นการเรียนรู้ เข้าใจ และยอมรับวัฒนธรรมในภูมิภาค จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

ข้าวสายใยอาเซียน

ภูมิศาสตร์กำหนดวิถี

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ พื้นที่บนแผ่นดินใหญ่ เป็นพื้นที่ราบลุ่มระหว่างหุบเขาที่ทอดยาวจากเหนือมาใต้ที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกทำการเกษตร ประกอบไปด้วย ประเทศไทย กัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย ฝั่งตะวันตก ส่วนพื้นที่อีกส่วนนึ้น มีลักษณะเป็นหมู่เกาะ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฝั่งตะวันตก สิงคโปร์ พลีบินส์ และบรูไน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการคมนาคมทางเรือและติดต่อซื้อขายกับชนชาติอื่น ๆ

ด้วยพื้นที่รวมถึงกว่า 4.6 ล้านตารางกิโลเมตร และลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดวัฒนธรรมทั้งผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ พื้นที่ภูเขาและพื้นที่ชายฝั่งทะเล จึงทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นพื้นที่ที่มีกลุ่มคนและวัฒนธรรมที่หลากหลายตามไปด้วย

ย้อนอดีตข้าวในอาเซียน

มองย้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นก่อนจะมาเป็นประชาคมอาเซียนในปัจจุบัน มีสิ่งหนึ่งที่ยังคงเป็นเครื่องใช้ประจำชีวิตของคนในภูมิภาคแห่งนี้

เดิมที่มนุษย์ในภูมิภาคแห่งนี้ร่วมเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ล่าสัตว์และเก็บพืชป่าเป็นอาหารโดยอาศัยอยู่ในถ้ำและเพิงพาก แต่หลังจากนี้ในภูมิภาคใหม่ (ประมาณ 4,000 – 2,000 ปี ก่อนคริสตศักราช) จัดว่าเป็นยุคแห่งการปฏิวัติทางการเกษตรของมนุษย์ และนับเป็นจุดเริ่มต้นของวัฒนธรรม โดยวัตถุพยานที่แสดงให้เห็นคือ มนุษย์ยุคนี้รู้จักการตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่ง รู้จักการเพาะปลูกข้าวเจ้า ข้าวฟ่าง การทำไร่เลื่อนลอย การสร้างบ้านเรือนด้วยไม้และไม้ไผ่ มีการเลี้ยงควาย หมู และสุนัข รู้จักการจัดงาน รู้จักการประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ชนิดต่าง ๆ

สิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านวัฒนธรรมอันก้าวไกล คือการที่มนุษย์ยุคนี้รู้จักการวางแผนระเบียบปฏิบัติในชุมชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ภายใต้ประเพณีและคติความเชื่อร่วมกัน เห็นได้จากคติความเชื่อเรื่องจิตวิญญาณหรือพลังชีวิตที่มีอยู่ในธรรมชาติ ที่สำคัญคือความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผู้ปกป้องรักษาข้าว ผู้ดูแลบันดาลให้พืชผลเจริญก้าวหน้า ความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันเพื่อความมั่นคง สันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศไทยอาเซียน

รั้วเรือไม้

ตราสัญลักษณ์อาเซียน (The ASEAN Emblem) เป็นรูปวงร้าวสีเหลืองทอง 10 มัด หมายถึง ประเทศไทยสมาชิก สมาคมประชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations or ASEAN) ทั้ง 10 ประเทศ รวมกันเพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน พื้นที่วงกลมสีแดง ขอบสีขาวและน้ำเงิน แสดงถึงความเป็นเอกภาพ มีตัวอักษรคำว่า "asean" สีน้ำเงินอยู่ตัวภาพ และแสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันเพื่อความมั่นคง สันติภาพ เอกภาพ และความก้าวหน้าของประเทศไทยอาเซียน

นาข้าวที่เมืองจันจุรา (Unkungtak) บรูไนดารุสซาลาม ริมน้ำลูรูในเดือนมิถุนายนเป็นช่วงเวลาที่พืชพันธุ์ที่พำนักข้าวฟันธง (Wasan) และ จันจุรา (Unkungtak) เพื่อส่งเสริมการเพาะปลูกข้าวฟันธงท้องถิ่นโดยเฉพาะข้าวพันธุ์ Laila, พันธุ์ Adan และพันธุ์ Bairo และให้การส่งเสริมเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้ได้เป็นร้อยละ 60 ลดการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ ด้วยนโยบายสนับสนุนรัฐบาลในการผลิตข้าว

นิทรรศการ พิพิธภัณฑ์อาเซียน ภาค 6 : ข้าว สายใยอาเซียน
A Journey Through ASEAN part 6 : ASEAN Rice = ASEAN Life
59-08 / No. 01

ผลิตโดย โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำนักงานอุตสาหกรรมการเรียนรู้ (TK park) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)